

Bioøkonomisk utvikling og politikkenes betydning

NIBIO-konferansen 13. – 14. februar 2018

Jostein Brobakk, Ruralis

Hvordan lykkes med overgangen til en 'smart' bioøkonomi?

I teorien...

- Tverrsektorielt perspektiv og tverrsektorielle løsninger (Kleinschmit mfl. 2014)
- Bred enighet om både målet og veien: et klart bilde av utfordringene, løsningene og egnet virkemiddelbruk (Kingdon 1984; Zahariadis 2007)
- Overførbarhet mellom sektorer og bransjer (policy transfer theory, Dolowitz and Marsh 1996)

I sum: endret regime- og systemforståelse, gradvis etablering av et nytt politikkparadigme (Hall 1993; Geels 2011, 2016)

Hvordan lykkes med overgangen til en 'smart' bioøkonomi?

Politisk...

- Regjeringens bioøkonomistrategi:
 - Sterkt fokus på tverrsektorielt samarbeid (næringsområder og fagfelt, privat og offentlig sektor, mellom næring og FOU-miljøer)
 - Åpne definisjoner for ikke å snevre inn bioøkonomibegrepet
 - Utvikling av nye markeder for (nye) biobaserte produkter
 - Fremme sirkulærøkonomi, klyngeprosjekter og (grønn) konkurransekraft
 - Effektivitet og bærekraft i utnyttelse og foredling av bioressurser
 - Virkemiddelbruken i størst mulig grad forskningsbasert

Hvordan lykkes med overgangen til en 'smart' bioøkonomi?

Utfordringer...

- Rådende forvaltningsprinsipp bidrar (foreløpig) til å sementere 'sektorisering'
 - Departement, direktorat, organiserte interesser/NGO, FOU (eks. klimautfordringene som i utgangspunktet er grenseløse)
- Offentlige støtteordninger og næringsstruktur bygger opp under tendensen til 'sektorisering' (eks. sammenhengen mellom spesialisert arbeidsdeling og konkurransekraft i den moderne økonomien)
- Men gradvis utvikling (eks. Innovasjon Norge, Forskningsrådet)

Hvordan lykkes med overgangen til en 'smart' bioøkonomi?

...og mulige løsninger

- Basert på premissene i bioøkonomistrategien
 - Fortsatt fokus på eksisterende barrierer (sektororganiseringen i offentlig forvaltning)
 - Sørge for oppfølging i tråd med målene om en handlingsplan (Forskningsrådet, Innovasjon Norge og SIVA)
 - Utarbeide delstrategier og virkemiddelpakker på tvers av tradisjonelle forvaltningsgrenser
- Alternativ: frigjøre seg fra teorien og noen av forutsetningene
 - Bioøkonomisk utvikling uten etablering av et nytt paradigme og nye regimer (jfr. Hall, og Geels transisjonsteori)
 - ER nødvendigvis samarbeid på tvers svaret på alt?
 - Tillate sektorvise bioøkonomier med lavere krav til tverrsektorielle løsninger?

Takk for meg!

jostein.brobakk@ruralis.no

biosmart.no

www.ruralis.no
